

Kanuuna-verkoston toimintakertomus 1.6.2010–28.2.2011

Selvityslomakkeen liite

Avustuspäätös dnro 619/628/2009

Lisätiedot: ira.custodio@lahti.fi

1.6.2010–28.2.2011 – Kehittämisen- ja tutkimushankkeet keskiössä

Vuoden 2010 keskeisin teema sekä Kanuunalle verkostona että siinä mukana oleville kunnille¹ oli verkoston kehittäminen- ja tutkimushankkeet: ensinnäkin vuonna 2009 aloitetut hankkeet monikulttuurisesta nuorisotyöstä² sekä nuorisotalotyöstä³, ja toiseksi syyskuussa 2010 aloitettu suunnittelu- ja valmistelutyö koskien vuonna 2011 alkavaksi suunniteltua hanketta, jonka teemaksi Hyvinkään Kanuuna-seminaarissa valittiin nuorisotyön ja koulun yhteistyö.

Vuonna 2009 aloitetut kehittäminen- ja tutkimushankkeet päättyivät vuoden 2011 aikana. Niiden merkitys on ollut suuri sekä kehittämisteemojen näkökulmasta että Kanuuna-verkoston pilottihankkeina. Hankkeissa on muodostunut uudenlainen työskentelytapa ja vuoropuhelu nuorisotutkimuksen ja nuorisotyön kentän välille, mistä yhtenä esimerkkinä voidaan pitää tammikuun 2011 Kokkolan seminaarin osanottajalistaa: 70 nuorisotyöntekijää 20 kunnasta arvioimassa nuorisotalon kehittäminen- ja tutkimushankkeita ja niiden löydöksiä. (Kehittämishankkeiden väliraportit erillisinä liitteinä.)

Kanuuna-verkosto on vuonna 2011 varsin erinäköinen kuin toiminnan alkuvaiheessa vuonna 2007: mukana olevien kuntien määrä on kasvanut 19:stä 24:een ja kasvaa lähivuosina edelleen, lisäksi verkoston toiminta on laajentunut mm. kehittäminen- ja tutkimushankkeiden myötä. Ajalla 1.6.2010–28.2.2011 Kanuuna-verkosto järjesti itse ja yhteistyökumppanien kanssa yhdeksän seminaaria / koulutusta joissa oli mukana yhteensä yli 300 osallistujaa. Kanuunan toiminnan alkaessa se kosketti suoraan vain nuorisotoimenjohtajia ja muita esimiehiä, mutta vuonna 2010 toiminta ulottui jo nuorisotyöntekijöihin asti. Vuonna 2011 sama kehitys jatkuu: toimintasuunnitelmassa on sekä auditointikoulutettujen nuorisotyöntekijöiden että monikulttuurisen nuorisotyön koordinaattoreiden verkostotapaamiset.

Kanuuna-verkoston toimijat ja yhteistyökumppanit

Kanuuna-verkoston toimintaa koordinoi viisihenkinen ohjausryhmä yhdessä koordinaattorin kanssa. Ohjausryhmässä on edustus Lahdesta (pj.), Helsingistä, Oulusta ja Turusta, sekä vuosittain vaihtuva jäsen kunnasta, joka järjestää ko. vuoden Kanuuna-seminaarin (vuonna 2010 Hyvinkää, vuonna 2011 Rovaniemi). Koordinaattorina toimi edelleen Ira Custódio ja taloushallinnosta vastasi Lahden kaupungin nuorisopalvelut. Ohjausryhmä 2010:

Jouni Kivilahti (nuorisotoimenjohtaja / Lahti)
Kaisu Haapala (nuorisotoimenjohtaja / Oulu)
Ritva Jykelä (osastopäällikkö / Turku)
Lasse Siurala (nuorisotoimenjohtaja / Helsinki)
Simo Varjonen (nuorisopäällikkö / Hyvinkää)

¹ Vuonna 2010: Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku, Oulu, Lahti, Kuopio, Kouvola, Jyväskylä, Pori, Lappeenranta, Joensuu, Rovaniemi, Vaasa, Seinäjoki, Kotka, Salo, Hämeenlinna, Porvoo, Mikkeli, Kokkola, Hyvinkää ja Rauma.

² Tutkija-kehittäjänä 8.1.–31.12.2010 YTM Antti Kivijärvi ja 1.1.2011 alkaen FM Veronika Honkasalo

³ Tutkija-kehittäjänä FM Tomi Kiilakoski

Vuonna 2011 Nella Lehtosalo (nuorisotoimen esimies / Rovaniemi).

Ohjausryhmä kokoontui 1.6.2010–28.2.2011 kolmesti. Kanuuna-verkoston ohjausryhmä toimi myös kehittämisen- ja tutkimushankkeiden ohjausryhmänä, ja hankkeita käsiteltäessä mukana oli myös Nuorisotutkimusseuran edustaja (31.7. asti Päivi Honkatukia ja 1.8.2010 alkaen Leena Suurpää).

Kanuuna-verkostoon ei vuonna 2010 tullut uusia kuntia. Kuluneen vuoden aikana kaikki 24 kuntaa ovat olleet mukana verkoston toiminnassa, myös vuonna 2009 mukaan tulleet uudet kunnat. Verkoston toiminnan säilyttäminen tarvelähtöisenä ja mielekkäänä kaikille mukanaoleville kunnille on kuntien lukumäärän kasvaessa haaste, johon Kanuuna on vuonna 2010 pystynyt vastaamaan. Kunnat osallistuvat toimintaan aktiivisesti, ja yhteisten tapaamisten järjestämisestä on kierrätetty kaupungista toiseen. Vuonna 2009 mukaan tulleista kunnista Kouvola järjesti vuonna 2010 monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishankkeen työseminaarin ja Kokkola isännöi tammikuussa 2011 kehittämishankkeiden arviointiseminaaria.

Verkoston toiminta päätettiin Hyvinkään Kanuuna-seminaarissa pitää jatkossakin avoimena kaikille 40 000 asukkaan rajan ylittävälle kunnille, jotka kokevat Kanuunan toiminnasta hyötyvänsä.

Vuonna 2010 ei varsinaisesti aloitettu uusia hankkeita tai toimintamuotoja, mutta verkoston toiminta on kehittämishankkeiden ja vuoden 2010 aikana järjestettyjen auditointikoulutusten kautta laajentunut koskemaan useampia ihmisiä kuntien nuorisotoimissa. Lisäksi Kanuuna-verkoston toiminta näkyy verkoston kuntien seutuyhteistyössä: auditointimallia ja tunnuslukuja on hyödynnetty myös seudullisesti, lisäksi seutukunnista on osallistuttu (Kanuuna-kuntien kiintiöissä) Kanuunan järjestämiin koulutuksiin.

Keskeisiä verkoston yhteistyökumppaneita vuonna 2010 olivat Nuorisotutkimusseura (kehittämishankkeet), Pelastakaa lapset ry:n ja Helsingin nuorisosiainkeskuksen yhteishanke NoRa = No Racism (Rasismi nuorisotyössä -koulutukset), sekä luonnollisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö. Kanuuna-verkoston Rasismi nuorisotyössä -koulutussarjan antia hyödynnettiin myös Allianssin koordinoimassa valtakunnallisessa verkostotapaamisessa nuorisotyön monikulttuurisuudesta.

Toimintasuunnitelma 2010 – mitkä asiat toteutuivat *(Kursivoidut osat Kanuuna-verkoston vuoden 2010 toimintasuunnitelmasta)*

1. *Kanuuna-kuntien johdon kaksipäiväinen tapaaminen 18.–19.11. Tapaamisen järjestää Hyvinkään nuorisopalvelut*

Hyvinkään nuorisopalvelut järjesti vuoden 2010 seminaarin teemalla nuorisolain uudistus. Seminaarissa oli edustus 20 kunnasta sekä lisäksi Opetusministeriöstä (Kimmo Aaltonen), Allianssista (Markus Söderlund) ja Humakista (Petri Cederlöf).

2. *Teemaseminaari: Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut; katsaus tunnuslukuihin (Oulu, 13.–14.5.). Vuonna 2010 järjestetään vain yksi Kanuuna-verkoston yhteinen teemaseminaari edellisten vuosien kahden asemesta. Tämän lisäksi kehittämishankkeissa järjestetään sekä kuntien sisäisiä että kuntien yhteisiä koulutuksia ja seminaareja.*

Vuoden 2010 ainoa teemaseminaari järjestettiin yhteistyössä Nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kansallisen koordinaatio- ja kehittämiskeskuksen kanssa. Kaksipäiväisessä seminaarissa oli edustus 21 kunnasta. Molempien kehittämishankkeiden tutkijat järjestivät lisäksi erilaisia koulutuspäiviä kunnissa, lisäksi

monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishankkeessa järjestettiin syksyllä 2010 neliosainen Rasismi nuorisotyössä -koulutussarja.

3. *Kehittämishankkeet 2009–2010 (ks. erilliset toimintasuunnitelmat) ja niissä tuotetun tiedon ja materiaalin jakaminen kunnille. Hankkeiden tulosten dokumentointi ja levittäminen (2010–2011).*

Tutkijat työskentelivät kentällä aineistoa keräten koko vuoden 2010 ajan. Tutkijat raportoivat työstään sekä ohjausryhmän kokouksissa että vuoden aikana järjestetyissä seminaareissa. Vuoden aikana tuotettu materiaali on koottu Kanuunan verkkosivuille ja siitä on tiedotettu kuntiin. Ks. erilliset väliraportit:

4. *Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman maastouttaminen ja seuranta kuntatasolla (erityisesti LANUKEn luvut 4 ja 7).*

Hankkeiden kehittämistyö on kohdistunut monikulttuuriseen nuorisotyöhön ja nuorisotalotyöhön. Molemmissa on ollut keskeisesti esillä alueellisen nuorisotyön / nuorten lähipalveluiden näkökulma.

5. *Pääkaupunkiseudun auditointi- ja itsearviointimallin levittäminen Kanuuna-kuntiin, kolme koulutusta keväällä 2010.*

Pääkaupunkiseudun kouluttajat järjestivät tammi–maaliskuussa 2010 kolme alueellista koulutusta: Joensuu, Tampere ja Oulu, joihin osallistui nuorisotyöntekijöitä yhteensä 18 Kanuuna-kunnasta (ja lisäksi kahdesta seutukunnasta). Marraskuussa järjestettiin lisäksi kaikille koulutetuille yhteinen verkostotapaaminen / jatkokoulutus. Malli on jo otettu käyttöön lähes kaikissa kunnissa, joista marraskuun koulutuksessa oli edustus: lähes kaikissa kunnissa on aloitettu itsearvioinnit, ja muutamissa oli jo marraskuuhun mennessä lisäksi ehditty auditoimaankin.

6. *Tiedon tuottaminen: tilastotiedon kerääminen ja kokoaminen (yhteisiä tunnuslukuja on kerätty kunnissa 1.1.2009 alkaen, ensimmäinen koonti alkuvuodesta 2010); tutkimus- ja kehittämistyö (kehittämishankkeet, t&k-toiminnan yhteistyöryhmä; kuntien materiaalin kokoaminen Kanuuna-portaaliin).*

Yhteiset tunnusluvut koottiin keväällä 2010 ja käsiteltiin Oulun teemaseminaarissa. Tunnusluvut ja ohjeiden tulkinta herätti edelleen runsaasti keskustelua, mutta ohjeistus päätettiin pitää samana, jotta vuosivertailu mahdollistuu. Lisäksi Kanuunan verkkosivuille luotiin Tunnusluvut – usein kysyttyä -blogi, johon jatkossa kootaan kaikkien nähtävillä vastaukset tunnusluvuista esitettyihin kysymyksiin.

Lasse Siurala on edustanut Kanuunaa Nuorisotyön tutkimus- ja kehittämiskeskityksessä; kuntien materiaalia (joihin on viitattu esimerkiksi yhteisissä seminaareissa) on koottu materiaalipankkiin; kehittämishankkeista ks. kohta 4.

7. *Verkoston toimialueeseen kuuluva vaikuttaminen, osallistuminen keskusteluihin; tarpeen mukaan verkoston yhteiset kannanotot.*

Ei verkoston yhteisiä kannanottoja vuonna 2010.

8. *Kanuuna-portaalia (www.nuorisokanuuna.fi) hyödynnetään aktiivisesti kehittämishankkeiden tulosten jakamisessa ja kehitetään tarvittaessa edelleen vastaamaan verkoston laajenevan toiminnan tarpeisiin.*

Kehittämishankkeiden koulutus- ja muu materiaali on koottu sivuston materiaalipankkiin, lisäksi hankkeiden esittelysivuille on koottu linkkejä tutkijoiden muualla julkaistuihin,

teemaa koskeviin teksteihin. Monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishankkeesta avattiin blogi, jossa kunnat kertovat kokemuksiaan kehittämistyöstä hankkeessa.

9. *Kanuuna osallistuu aktiivisesti Nuorisotyön Kehittämiskeskustuksen toiminnan käynnistämiseen.*

Lasse Siurala (varajäsenenä Helena Kempas) on edustanut Kanuuna-verkosta Nuorisotyön kehittämiskeskustuksessa.

Lisäksi:

- Kanuuna-verkosto järjesti OKM:n rahoituksella Suomi–Viro -yhteistyöohjelman puitteissa Youth Work Quality And Performance Assessment -työseminaarin Helsingissä 7.6.
- Kanuuna on kirjattu toteuttajaksi myös vuoden 2011 yhteistyöohjelmaan (OKM:n nuorisoyksikön ja Viron opetus- ja tiedeministeriön nuorisosaaston ja Viron nuorisotyökeskuksen välinen yhteistyö: Asiantuntijatapaaminen teemana koulun ja nuorisotyön yhteistyö, 2pv Virossa syksyllä 2011).

Kanuuna-verkoston tavoitteiksi kirjattiin vuoden 2010 toimintasuunnitelmassa verkostoituminen; tiedon tuottaminen; nuorisotyölähtöisyys; tutkimus ja kehittäminen; sekä ajankohtaisiin haasteisiin vastaaminen. Kunkin tavoitteen asettamiin haasteisiin on vuoden 2010 aikana vastattu.

Seminaarien ja koulutusten osallistujamäärät 1.6.2010–28.2.2011

- Youth Work Quality And Performance Assessment -työseminari virolaisdelegationin kanssa, Helsinki 7.6., yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa (osallistujia 13)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Helsinki 1.10. (osallistujia 35)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Lappeenranta 14.10. (osallistujia 19)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Rovaniemi 20.10. (osallistujia 12)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Tampere 26.10. (osallistujia 35)
- Auditointikoulutus II, Tampere 16.–17.11. (osallistujia 40)
- Kanuuna-seminari, Hyvinkää 18.–19.11. (osallistujia 36)
- Valtakunnallinen monikulttuurista nuorisotyötä tekevien verkostotapaaminen, Helsinki 25.–26.11., yhteistyössä Allianssin ja No Racism -hankkeen kanssa.
- Kehittämishankkeiden arviointiseminaari, Kokkola 26.–28.1.2011 (osallistujia 71)

Kanuuna-verkoston onnistumisia

Kanuuna-verkosto on ollut merkittävä resurssi ja vertaisverkosto nuorisotoimenjohtajille. Yhteiset seminaarit koetaan tärkeiksi, työn arkea tukeviksi keskustelufoorumeiksi, ja muodostunut verkosto sekä toimijoiden keskinäinen tuttuus madaltaa kynnyksiä yhteydenottoihin ja tarvittaessa ajankohtaisen vertailutiedon keräämiseen. Erilaisia nuorisotoimen toimialaan ja toimintojen kuntakohtaiseen järjestämiseen liittyviä kyselyjä tehdään Kanuuna-verkoston sisällä vuoden aikana useita, lisäksi yhteisissä tapaamisissa verkottuminen on saadun palautteen mukaan lisännyt yhteistyötä myös suoraan yksittäisten kuntien välillä.

Kanuunan kehittämis- ja tutkimushankkeet ovat olleet merkittävä resurssi ja tutkijoiden työpanos yksittäisten kuntien kehittämishankkeissa on ollut useille kunnille tärkeä voimavara. Lisäksi koulutusten järjestäminen alueellisesti on mahdollistanut kunnille useamman osallistujan lähettämisen koulutuksiin, kun matkakulut ovat jääneet pienemmiksi (auditointikoulutukset, rasismi nuorisotyössä -koulutukset, tutkijoiden yksittäisissä kunnissa järjestämät koulutuspäivät). Kehittämis- ja tutkimusyhteistyö Nuorisotutkimusseuran kanssa

on koettu molemmin puolin onnistuneeksi, samoin yhden tutkijan sijoittaminen (Oulun) nuorisotoimen yhteyteen (Tomi Kiilakoski / nuorisotalotyön kehittämishanke).

Kanuuna-verkoston vahvuus ja toimintaedellytys on sen toiminnan tarvelähtöisyys ja ajankohtaisuus. Kevyehkö verkostomalli mahdollistaa toiminnan joustavuuden, joskin hankemuotoinen rahoitus asettaa omat haasteensa toiminnan suunnittelulle. Pysyvämpi perusrahoitus verkoston toiminnalle takaisi kuntien näkökulmasta keskeisten toimintojen jatkuvuuden ja mahdollistaisi toiminnan realistisen suunnittelun myös pidemmällä aikavälillä.